מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להבין מהי דמוקרטיה ומהי משמעות שלטון העם
- להכיר את עקרון שלטון הרוב וחשיבות שמירה על זכויות המיעוט
- לתרגל הבחנה בין עובדה לדעה ובין מידע אמין למידע כוזב

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א' – הבנה בסיסית

1. ב – שלטון העם
2. א – הצבעה בקלפי
3. א – הדעה עם הכי הרבה קולות מכריעה
4. א – זכויות המיעוט
5. א – עובדה אפשר לבדוק ולאמת

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. נכון – עיקרון השוויון בהצבעה הוא יסוד דמוקרטי
2. לא נכון – בדמוקרטיה מתקיימות בחירות באופן תקופתי
3. לא נכון – גם בשלטון הרוב יש לשמור על זכויות המיעוט
4. נכון – זהו עיקרון מרכזי בדמוקרטיה

חלק ג' – השלמת מילים

1. עם
2. קלפי
3. רוב
4. כוזב

חלק ד' – התאמה

- 1 – ד (שלטון העם)
- 2 – א (המקום שבו מצביעים בבחירות)
- 3 – ה (הקבוצה עם מספר הקולות הגדול יותר)
- 4 – ב (הקבוצה עם מספר קולות קטן יותר)
- 5 – ג (מידע שניתן לבדוק ולאמת)

חלק ה' – סדר נכון - תהליך ההצבעה

1. האזרח מגיע לקלפי ביום הבחירות
2. מציג תעודה מזהה
3. מצביע בעד הבחירה שלו בסתר
4. הפתק נספר יחד עם כל שאר הקולות

חלק ו' – כתיבה קצרה

1. התשובה תכלול: קול אחד יכול להשפיע על התוצאה, הצבעה היא זכות וגם אחריות אזרחית, השתתפות שומרת על הדמוקרטיה

כרטיס יציאה – מה לחפש

- שלטון העם
- רוב - קבוצה גדולה יותר, מיעוט - קבוצה קטנה יותר
- עובדה ניתנת לבדיקה, דעה היא עמדה אישית

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח בדיון קצר על דוגמאות מהחיים לשלטון רוב ומיעוט (כמו הצבעה כיתתית)
- מומלץ להדגיש שהתרגול עוסק בערכים בלבד, ללא התייחסות למפלגות או לאישים פוליטיים
- ניתן להיעזר בחלק ההתאמה כסיכום מושגים לפני מבחן

דף תרגול: דמוקרטיה וזכות ההצבעה

דף התלמיד/ה רגיל

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדף זה תתרגלו מושגי יסוד בדמוקרטיה: זכות ההצבעה, שלטון הרוב, זכויות המיעוט, והבדל בין עובדה לדעה. התרגול מתאים לכיתות ז׳-ט׳.

1 חלק א׳ – הבנה בסיסית

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מהי דמוקרטיה?

א) שלטון מלך יחיד ב) שלטון העם ג) שלטון צבאי ד) שלטון עשירים בלבד

2. באיזו דרך אזרחים משתתפים בבחירת מנהיגים?

א) הצבעה בקלפי ב) הגרלה אקראית ג) ירושה משפחתית ד) מינוי אישי של שליט

3. מה המשמעות של שלטון הרוב?

א) הדעה עם הכי הרבה קולות מכריעה ב) רק עשירים מחליטים ג) המיעוט תמיד קובע
ד) אין צורך להצביע

4. גם כשהרוב מחליט, חשוב לשמור גם על...

א) זכויות המיעוט ב) שתיקת המיעוט ג) ביטול דעות שונות ד) הדרת קבוצות

5. מה ההבדל בין עובדה לדעה?

א) עובדה אפשר לבדוק ולאמת ב) דעה תמיד נכונה ג) אין הבדל ביניהן ד) עובדה תמיד שקרית

2 חלק ב׳ – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	בדמוקרטיה לכל אזרח בוגר יש זכות הצבעה שווה	☐	☐
2	מספיק להצביע פעם אחת בחיים כדי לקיים דמוקרטיה	☐	☐
3	שלטון הרוב פירושו שאפשר להתעלם לגמרי מדעת המיעוט	☐	☐
4	חופש ביטוי מאפשר להביע דעות שונות גם אם הן לא פופולריות	☐	☐

3 חלק ג׳ – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. המילה דמוקרטיה מקורה ביוונית ופירושה שלטון ה _____

2. ביום הבחירות אזרחים מצביעים בתיבת ה _____

3. כאשר הדעה שקיבלה הכי הרבה קולות מכריעה, קוראים לזה שלטון ה _____

4. מידע שגוי שמוצג כאילו הוא אמיתי נקרא מידע _____

4 חלק ד' – התאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. דמוקרטיה	___	**א.** המקום שבו מצביעים בבחירות
2. קלפי	___	**ב.** הקבוצה עם מספר קולות קטן יותר
3. רוב	___	**ג.** מידע שניתן לבדוק ולאמת
4. מיעוט	___	**ד.** שלטון העם
5. עובדה	___	**ה.** הקבוצה עם מספר הקולות הגדול יותר

5 חלק ה' – סדר נכון - תהליך ההצבעה

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	הפתק נספר יחד עם כל שאר הקולות
☐	מצביע בעד הבחירה שלו בסתר
☐	מציג תעודה מזהה
☐	האזרח מגיע לקלפי ביום הבחירות

6 חלק ו' – כתיבה קצרה

ענו בקצרה.

1. כתבו בשלושה משפטים מדוע חשוב שכל אזרח יצביע בבחירות

כרטיס יציאה

מהי דמוקרטיה במילה אחת?

מה ההבדל בין רוב למיעוט?

תנו דוגמה להבדל בין עובדה לדעה

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀